

store afgørende Forsamlinger, hvor det er saaledes, at Formanden leder Forhandlingen, men ingen Stemmeret har. Her i Rigsdagen f. Eks. har vi det saaledes. Det er en lille Smule forskelligt udtrykt i de to Tings Forretningsorden. I Folketingets Forretningsorden staar, saa vidt jeg husker, at Formanden deltager ikke i nogen Afstemning. I Landstingets Forretningsorden staar der, at Formanden deltager ikke i Afstemninger. Det første er en lille Smule skarpere formet end det sidste, men jeg tænker, at Betydningen i begge Tilfælde er den samme, nemlig den, at i intet Tilfælde kan Formanden deltage i Afstemningen, selv om han har Ret til at deltage i Forhandlingen ved at træde ned fra Formandspladsen. Det er altsaa ikke ukendt, at Formanden i nogle Forsamlinger ikke har Stemmeret, og det kunde tænkes, at det var Meningen med Bestemmelsen i Lovforslaget her, skønt jeg tror ikke, at det er Meningen.

Man har jo endogsaa — og det forøger Uklarheden — andre Institutioner, hvor Forholdet er omtrent det samme, som Havnedirektørens Forhold til Havneraadet er, nemlig at han samtidig med at være dets Formand tillige er dets underordnede. Der staar udtrykkelig i Loven, at Havnedirektøren „leder Havnevesenets Drift i Henhold til . . . de af Havneraadet trufne Bestemmelser.“ Han er altsaa i Afhængighedsforhold til Havneraadet. Han er dets administrative Organ omtrent paa samme Maade, som f. Eks. Skoledirektøren i København er afhængig af, underordnet under, Skoledirektionen og derfor ganske vist har Sæde i Skoledirektionen, men ikke har Stemmeret. Det er ogsaa et Synspunkt, som man kunde tænke sig laa til Grund for denne underlige Ubestemthed, i hvilken Havnedirektørens Forhold til Havneraadet her i Lovforslaget er stillet. Til syvende og sidst antager jeg, at Meningen har været den, at Havnedirektøren skal være Medlem af Raadet som alle de andre Medlemmer og skal have Medlemsret samtidig med, at han er Formand; men man kan ikke se det af Lovforslaget. Der er i alt Fald formelt noget, der maa ændres der.

Der staar, at Havneraadets Medlemmer oppebærer intet Vederlag. Jeg ved ikke, om det ikke var paa Tide at rejse det Spørgsmaal, om det i og for sig ogsaa er givet, at denne Slags ulønnede Hverv atter og atter og i stigende Grad lægges over paa Folk. Dette er ganske vist ikke nogen ny Institution, men man drager dog en Del nye Samfundskredse ind med, idet Er-

hvervene skal vælge Repræsentanter. Man staar der overfor den Fare, at Muligheden for at faa de rette valgt bliver begrænset, fordi det skal være Mennesker, som kan give deres Tid gratis, da de intet Vederlag faar. Jeg tror, dette er et Spørgsmaal, som bør overvejes. Jeg siger ikke, at jeg har taget noget Standpunkt deri, men det forekommer mig ikke at være i den Grad givet, som man skulde tro, at det netop er det rigtige, at saadanne offentlige Hverv er vederlagsfrie.

Jeg skal ligesom de ærede foregaaende Talere anbefale, at dette Lovforslag, som er bygget paa saa dygtigt et Grundlag som den medfølgende Betænkning, behandles i Rigsdagen med den størst mulige Velvillie overfor selve Sagens Enkeltheder og overfor de store og for Land og Folk afgørende Interesser, som staar bag, saa at en Lov, som alle Parter kan være tilfreds med, maa blive Frugten af Arbejdet her i Rigsdagen.

Christiansen: I Lighed med de foregaaende Talere vil jeg ogsaa bemærke, at jeg hilser denne Sags Fremkomst med Tilfredshed. Det kan jo ikke nægtes, at den Institution, der kaldes Københavns Havneraad, er en forældet Institution, som i Kraft af sin S sammensætning eller rettere sagt i Kraft af den Begrænsning, dens Myndighed har, ikke er i Stand til at være meget initiativskabende. Og det fremgaar ogsaa af hele denne Sag, at man ikke paa noget som helst Tidspunkt har tillagt Københavns Havneraad nogen overvejende stor Betydning. Vi ser, at i det sidste Par Aar har Havneraadet end ikke været repræsenteret i den Kommission, der har udarbejdet alt dette, og selve Kommissionsbetænkningen er, saa vidt jeg erindrer, ej heller blevet bekendt for Havneraadets Medlemmer; saa de fører, som sagt, en stille Tilværelse. Jeg havde den Ære nogle Aar at sidde som Medlem af Havneraadet som Repræsentant for København; men jeg indrømmer, at det var ikke den Del af min Gerning, som interesserede mig stærkest, fordi, som sagt, Havneraadet kun var en raadgivende Forsamling; og man vidste aldrig, om det, Havneraadet indstillede, var det, der i Virkeligheden blev det gældende.

Naar jeg nu ser paa det nye Forslag, her foreligger, og som i nogen Maade tilsigter at forandre det bestaaende, har jeg ganske vist ligesom andre ærede Medlemmer faaet mine Tvivl med Hensyn til § 4 om den foreslaaede Havnedirektør. Hvis man venter af det nye Raads S sammensætning, der repræsenterer disse mange Inter-